

DEPARTMENT OF HEALTH

NO. 440

19 MAY 2017

HEALTH PROFESSIONS ACT, 1974 (MOLAO 56 WA 1974)**MELAWANA YEO E HLAŁOŠAGO SEBOPEGO SA PROFEŠENE YA TŠA HLWEKO YA
LEGANO**

Tona ya Maphelo o ikemišeditše, go ya ka karolo 33(1) e balwa le karolo 61(2) ya *Health Professions Act, 1974* (Molao 56 wa 1974), mme ka keletšo ya Khansele ya Profešene ya Maphelo ya Afrika Borwa le Boto ya Profešene ya Kalafo ya Meno le Hlweko ya Legano, go dira Melawana Šetuleng.

Batho bao ba nago le kgahlego ba bitšwa go romela diswayaswayo tša mabaka goba dikemedi ka ga melawana yeo e šišintšwego go Molaodi Kakaretšo wa Maphelo, Private Bag X828, Pretoria, 0001 (e lebišitšwe go Molaodi: Pušo ya Dihlongwa tša Setšhaba), mo dikgweding tše tharo tša letšatšikgwedi la kgatišo ya tsebišo ye.

NGAKA A MOTSOLEDI, MP

TONA YA MAPHELO

LETŠATŠIKGWEDI:

15/5/2017

ŠETULE

Dihlalošo

1. Mo Melawaneng ye, lentšhu lefe goba lefe goba mmolelwana yo o nago le hlalošo Molaong o tla šomiša hlalošo yeo, ntle le ge tshwaraganyo e hlaloša ka tsela ye nngwe –

"boto" e ra Boto ya Profešene ya Kalafo ya Meno le Hlweko ya Legano yeo e hlanngwego go ya ka karolo 15(1) ya Molao;

"hlweko ya legano" e ra profeshene ya motho yo a ngwadišitšwego bjalo ka mohlwekiši wa legano go ya ka Molao;

"mohlwekiši wa legano" e ra motho yo a ngwadišitšwego bjalo ka seo go ya ka Molao;

"Molao" e ra *Health Professions Act, 1974* (Molao 56 wa 1974).

Sebopego sa profeshene ya hlweko ya legano

2. Ditiragalo tše di latelago tše di hlalošitšwego, bakeng sa mohola wa tiragatšo ya Molao, di tla bonwa bjalo ka ditiragalo tše malebana le profeshene ya hlweko ya legano:

- (a) tšweletšo, tsenyotirišong le phetleko ya mananeo a kgodišo ya maphelo a tša legano.
- (b) phetlelo ya molwetši ka potšološo le hlahlobo ya bongaka ya legano;
- (c) tiragatšo ya radiokrafi ya analoko le titšithale le go tšea diswantšho tša bongaka;
- (d) tiragatšo ya phekolo ya hlweko ya legano le tšweletšo ya leano la kalafo sebopegong sa profeshene ya mohlwekiši wa legano.

- (e) keletšo le thuto ya balwetši ka ga ditiragatšo tša go ihlokomelela legano go akaretšwa taolo ya polaka ya mekhenikhale le khemoterapi, keletšo ya dijo le go tlogela kgogo;
- (f) keletšo ya balwetši ka ga dijo tša dikotla, foloraete, le dilo tša *anti-microbial* (go sa akaretšwe dianthibaothiki) malebana le thibelo ya malwetši a legano;
- (g) go šomiša dilo tša setho se itšego go swana le dilo tša thibelo ya go bola ga meno, dilo tša pušetšo ya diminerale, dilo tša tlošotšhišimišo menong, tša kidibatšo le dilo tša go laola polaka;
- (h) tšhomišo ya ditswaledi tša mešoba ya meno;
- (i) tiragatšo ya tlošo ya tlhalenama tšeo di senyegilego, hlwekišo ye e tseneletšego, hlwekišo ya medu go thibela malwetši, go hlwekiša ditokelo tša meno le go phadimiša meno.
- (j) go dira sekaedi sa meno go tšweletša sešireletši seo se hlangwego sa legano.
- (k) tiragatšo ya ditiragalo tšeo di sego tše šoro kudu go swana le thekgeniki ya tšošološo ya *ateromthiki* (ART) le ditšošološo, mme ge fela go na le hlokego ya go nolofatša *ditshepetšo tše*, go bea le go tloša *sedirišwa sa raba lerekere ya metrix*;
- (l) kalafo ya tšhišimišegokgolo ya meno le tshenyego ya kgohlano ya sefikese ka sephari sa *ionomer*;
- (m) go phadimiša le go bopa la leswa ga ditšošološi tšeo di lekeletšego;
- (o) tiragatšo ya kidibatšo, go ya ka Karolo 22A(4)(a)(v)(aa) ya *Medicines and Related Substances Act, 1965* (Molao101 wa 1965);

- (p) tiragatšo ya thibelo ya bohloko sethong sa mmele se itšego, go ya ka Karolo 22A(4)(a)(v)(aa) ya *Medicines and Related Substances Act, 1965* (Molao 101 wa1965);
- (q) go thuša baalafi ba meno, dingaka tša meno, ditsebi tša meno ka tiragatšo ya ditshepetšo tša motheo le tša tšweletšo tša bongaka;
- (r) tiragatšo ya dithekgeniki tša tshweufatšo ya meno le ditshepetšo;
- (s) tiragatšo ya ditshepetšo tše di latelago tša bongaka bjalo ka ge go beilwe ke dingaka tša meno le ditsebi tša meno:
  - (i) go tšea setlolo sa saetholotši
  - (ii) go thekga meno ao a tlogago;
  - (iii) tiragatšo le tlošo ya dipheke tša swaraganyo ya meno; le
  - (iv) go tlošwa ga dilomaganyo ka karo;
  - (v) go bewa ga ditšošoloji tša nakwana bjalo ka legato la tšhoganyetšo;
  - (vi) tiragatšo ya go phara ga nakwana ga tša ka gare, dikhraone le maborogo;
  - (vii) tsenyo ya dišireletši tše bonolo menong a maitirelo bjalo ka dipeakanyetšo tša ditlhalenama;
  - (viii) tiragatšo ya go lota mohlala ya sephalometriki;
  - (ix) go fediša kgatelelo yeo e hlotšwego ke tsenyo ya dilo tša legano tša ka gare le ka ntle, go swana le go sega tša metato ya mafelelong;
  - (x) go tšea ditaetšo, nyakišišo ya ditiragatšo le go bopa le mekgwa ya go šoma ya motheo;
  - (xi) go tsenya didirišwa tša meno tše di diragaditšwego pele ga nako, go tloša dilomaganyo tša meno le direkere (go tsenya le go tloša direkere le metato ya tlaleletšo, go tsenya le go diragatšwa metato ya diatšhe);le
  - (xii) go phara gape ga dihlokamedi tša meno.

Tiragatšo ya tiro ya profešene ka moithuti hlwekišong ya legano

3. Moithuti wa hlwekišo ya legano o tla diragatša ditiragalo:

- (a) tše di hlalošitšwego go molawana 2 (a)-(r), fela ka tlase ga taelo ya setsebi sa meno, ngaka ya meno, mohlokamedi wa meno, goba mohlwekiši wa meno;
- (b) tše di hlalošitšwego go molawana 2 (s) fela ka tlase ga taolo ya ditsebi tša meno le dingaka tša meno.

Maemo a tiragatšo ka mohlwekiši wa legano

4. (1) Mohlwekiši wa legano yo a ngwadišitšwego a ka dira ka boikemelo, profešeneng ya gagwe, fela -

- (a) morago ga go šoma nako ya botelele bja ngwaga ka tlase ga taolo le hlokomelo ya ngaka ya meno yeo e ngwadišitšwego, mohlokamedi wa meno goba mohlwekiši wa meno yo a ngwadišitšwego, mme ka tumelelo ya Boto;
- (b) morago ga go hwetša boithutelo bja hlwekišo ya meno bjo bo dumeletšwego ke Boto, mme ge boithutelo bjo bo hweditšwe pele ga 2001, o swanetše go ba le boithutelo bjo bongwe mešomong yeo e okeditšwego ya tša bongaka hlwekišong ya legano bjo bo neilwego ke bolaodi bofe goba bofe bjo bo dumeletšwego ke Boto; le
- (c) morago ga go phethagatša katišo ya Thušo ya Pele ya Maemo 3, sehlongweng sa katišo seo se dumeletšwego ke tša Maphelo le Boitekanelo SETA.

(2) Mohlokamedi wa legano yo a ngwadišitšwego legorong la "tiragatšo yeo e hlokometšwego" o tla dira ditiragalo tše di hlalošitšwego go molawana 2 ka tlase ga hlokomelo ya setsebi sa meno, ngaka ya meno, mohlokamedi wa meno, goba mohlwekiši wa meno, mme ge fela mohlwekiši wa meno yo a hlalošitšwego melawaneng ye a hweditše thuto ye e lekanetšwego, katišo mme o na le boitemogelo bjo bo lekanego; mme o dira ditiragalo tše ka tlase ga maemo a lokilego ebile ao a swanetšego.

Phumolo

5. Melawana ye e gatišitšwe Tsebišong ya Mmušo R.800*Kuranteng ya Mmušoya* bo. 36944 ya 17 Diphlane 2013e a phumolwa.

Thaetlele ye kopana

6. Melawana ye e bitšwa Melawana yeo e Hlalošago Sebopego sa Hlweko ya Meno.